

izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru s
pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četrt leta „ 1.—

Naročnina se pošilja
upravnštvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
sebne naročnine.

Posamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10B.

Rokopisi se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede opoldne.

Štev. 16

V Mariboru, dne 18. aprila 1901.

Tečaj XXXV.

Katoliško-politično izobraževalno društvo v Šmarji pri Jelšah ima svoj prvi glavni občni zbor

dne 21. aprila 1901 ob treh popoldan v Jagodičevih prostorih v Šmarji. Na dnevnem redu so med drugimi ti-le predmeti, na koje posebno opozarjamo: 1. Liberalizem in kmet, govori g. dr. Fran Jankovič, zdravnik v Kozjem, in 2. Kaj hočemo katoliško-narodni kmetje? gosp. Fr. Mlakar, veleposestnik v Hošnici. — Vabimo torej s tem k obilni udeležbi s pristavkom, da posebnih vabil ne razpošiljamo. Po zborovanji petje in prosta zabava.

Kaj pa dobi kmet?

Na stotine milijonov bo še letos dovolil državni zbor, ako se prej sam ne ubije, za zidanje novih železnic in kanalov. Pred leti so dobili uradniki darilo od državnega zbora, da so se jim povišale plače, letos ga dobijo trgovci in obrtniki, da se jim dovolijo nove železnice in kanali: Nehote nam prihaja vprašanje: Kdaj pa bo kmet kaj-dobil?

Kar tare kmeta, so plačila in sicer plačila za davek, za živež, za obleko, za vzgojo otrok. Plačila tlačijo kmeta k tlom, to pa iz dvojnih vzrokov. Prvič, ker so samaobsebi prevelika, drugič ker dobi

kmet za svoje pridelke vedno manj denarja v roke.

Kogar ljubimo, istemu tudi radi pomagamo. Zato povzdiguje danes vnovič za kmeta, osobito za slovenskega kmeta, glas: Pomagajte kmetu iz njegove nesreče!

Ni ga stanu, ki bi več trpel, nego kmetski stan. Uradnik ima določene ure, v katerih mu je treba sedeti v pisarni, sicer pa je prost. Celo tovarniški delavec ima svoj »delavski dan« z gotovimi urami. Izven teh ur je tudi on prost. Kmet nima uradnih ali delavskih ur. Po 14—16 ur mora delati na dan. In plačilo za delo? Ako je bila slaba letina, tedaj sprejme v jeseni kot plačilo za zimo glad, če pa vendar kaj dobi, potem pa pomanjkanje. In učene glave se čudijo, da iz kmetov vse sili v mesto, da tudi kmetje sami zapuščajo domove ter se ponujajo tovarnam...

Za vsak stan skrbi država, da ne pogine. Na nekatere sipa celo razkošno svoje darove. Kmetski stan pa leži v zadnjih zdihljajih, umira težko smrt in nihče se ne gane. Slovenski državni poslanci! Nam Štajercem so deveta briga one železnice in oni kanali, za katere hoče državni zbor toliko darovati. Noben stan med nami ne bo imel posebnega dobička od tega. Naši zastopniki imajo torej najprostejše roke, oni lahko sedaj vladi zakličejo: Vsem stanovom pomagaš, le na kmeta pozabljaš. Pomagaš mu, sicer ti prej umrje!

Slovinci, občinske volitve so imenitne!

V zadnjem listu smo pojasnili, kako važne so občinske volitve v verskem in v narodno-gospodarskem oziru. Resnica je in ostane: le krščanski možje, ki so taki ne samo po krstnem listu, nego tudi po življenju, morejo biti zanesljivi voditelji in resnično dobri gospodarji v občini. Na to naši ljudje le prepogosto pozabijo. Kjer vere v srečo ni, ni tudi ljubezni do bližnjega, ni poštenosti, ni pravičnosti. Možje, ki vodijo občino, bi morali biti možje, ki bi s svojim lepim krščanskim vzgledom oživljali celo občino in vse občane vspodbujali k vzglednemu delovanju kakor v verskem, tako tudi v narodnem in gospodarskem oziru. Kaj pa le predostokrat opažamo? Prvi kričači proti veri, proti duhovnikom, proti slovenskemu ljudstvu, v kaki župniji zavzemajo županska in odborniška mesta? Kdo jih je postavil na ta važna mesta? Naši predobri ljudje. »Saj je dober človek«, »saj tudi nekaj vé«, »poskusimo enkrat z njim«, tako in drugače se izgovarjajo naši Slovenci, kadar se bližajo volitve. Ali je dober kristjan, ali je iskren Slovenec, ali je vzgleden gospodar, za to se malo brigajo. Če ima le dober jezik — in tega imajo navadno nemškutarski kričači — pa se naši nezavedni ljudje hitro začno potegovati zanj. Ali se bodo mnogoštevilnim našim slepcem že skoro odprle oči, vsaj pri letošnjih občinskih volitvah?!

Listek.

Pismo mladeničem.

III.

Slovenec luč naj sveta vera bo!
Slomšek.

Mož iz plemenite poljske rodbine, ki je bil oblagodarjen z vsemi lepimi svojstvi razuma in srca, nam riše tale najznamenitejši dogodek v svojem življenju.

Izšolal sem se na nemškem vseučilišču. Poznal sem dobro vse pridobitke novega modernega modroslovja in svobodne misli. V sreču sem še imel vero, ki sem jo podedoval po svoji materi, toda moje življenje je bilo že daleč daleč od krščanstva, od cerkve, od svete vere moje mladosti. Moj razum je bil mešanica pojavov brez vzroka in brez cilja. Moje srce je ljubilo le še domovino. Previdnost mi je odredila višje mesto, kjer sem imel priliko, da storim kaj za svojo drago domovino.

Dasi sem bil na zunaj spoštovanja vreden mož, sem čutil vendar isto, kar je rekel o sebi duhoviti mislec in pisatelj grof Maistre: »Lopovskega življenja nisem poznal, ali ono, kar se zove življenje poštenjaka, to mi je bilo nekaj zaničljivega.«

Bil sem že precej v letih, ko sem imel nekoč čudne sanje. Zdelo se mi je, da sem bil vzdignjen v visok, krasen, meni povsem neznan kraj, kjer sem opazil veliko število rajskih prikazni, ki so vse razumene nekaj pisale, in pisale hitro, kolikor so le mogle. Približal sem se eni teh prikazni, pa sem povprašal, kaj pišejo tukaj tako hitro. Prikazen mi prijazno odgovori: »Mi smo angeli božji, in zapisujemo vsa dobra dela ljudi, ki žive na zemlji, tu v te listine, v knjigo življenja.« Ta odgovor mi vzbudi željo, kako je kaj z mojimi zaslugami, pa pošepnem angelu: »Ali morem videti, kaj je napisano na mojem listu?« — »Zakaj ne«, mi odgovori angel in poišče takoj moj list. A glej čudo! Ali boljše, kak strah me je spreletel, ko sem zagledal svoj list prazen; dve ali tri vrstice spočetka, to se je komaj videlo. »Jeli mogoče«, sem vzkliknil na ves glas, »da nisem imel do zdaj nikakih zaslug za večnost? Pa sem vendar toliko storil, posebno za domovino.« »Moj dragi prijatelj«, mi odgovori angel, »tu v te liste knjige življenja se ne zapisuje drugega, kakor to, kar store ljudje na zemlji z a Boga in iz ljubezni do Njega.«

Prebudil sem se. Pa sanje so mi segle v srce kakor najostrejši meč. V njih sem čutil živo resnico. Rojeni smo za

nekaj večjega, za nekaj lepšega, za nekaj večnega. In od tistega trenutka, kajpada nisem nehal ljubiti svoje domovine, nisem nehal delovati za njeno srečo, pa imel sem vedno pred očmi večno srečo človekovo, ljubil sem domovino ter delal za njen blagor, ker Bog tako hoče, ker s tem izpolnim voljo božjo ter imam zasluge za večnost. Zapisregel sem se, da hočem odslej delati tako, da bo vse moje življenje in delovanje prešinjeno z oživljajočim duhom krščanstva. Tako ta mož.

Mladeniči, prijatelji moji, bratje moji! Zakaj sem vam zapisal te besede? — Odgovorite si lahko sami, ako pomislite, da govorimo o značaju, o značajnosti. Zdaj pa veste, kak kilav značaj je to; ki sicer ni lopov, razbojnik očitien grešnik, ki se mu pa zdi življenje poštenjaka nekaj zaničljivega.

Pravi značaj si mora znati odgovoriti na vprašanja: odkod sem, čemu sem in kam plovemo; potem pa tudi nastopiti po tem prepričanju v vsem življenju in delovanju.

Odgovor na ta vprašanja so temeljne resnice naše svete vere. Kdor je proti tem vprašanjem brezbrizen, ta ni značajen. Če tedaj kdo misli, da je iz živali, da je s smrtjo vsemu konec, drago mu, a naj to prizna in naj ne pravi, da je tudi kristjan. Zakaj se

Občinske volitve so posebno važne tudi v šolskem oziru. Na to vse premalo mislijo naši rodoljubi, naši kmečki ljudje. Kaj opazamo v zadnjem času? Kar po vrsti se v višje razrede vpeljuje nemščina kot učni jezik. Krajni šolski sveti sklenejo, nasprotni okrajni šolski svet in deželni šolski svet z navdušenjem pritrđita in čez leto dni že vlada nemški učni jezik v razredih, kjer je bil že leta in leta slovenski učni jezik. Germanizacija naših šol napreduje hitrim korakom. Nemškutarji gledajo pred vsem na to, da dobé večino občin kakega šolskega okolišča v svoje roke, potem izvolijo svoje ljudi v krajni šolski svet, v katerem z večino svojih glasov začnejo brezobzirno postopati v največjo škodo našega ljudstva in naših slovenskih šol. Prva stopinja je, da se uvede v višje razrede nemščina kot učni jezik, sčasoma se vpelje ista še v nižjih; druga stopinja: odstranijo se narodni učitelji in nastavijo naši najhujši nasprotniki kot vzgojitelji slovenskih otrok; in tretja stopinja je vedno bolj napredujoče pačenje našega ljudstva.

Slovenski posestniki-volilci, pomislite ob volitvah tudi na slovensko šolo! Kdor ima šolo za seboj, ima oblast in prihodnost za seboj. Zato na noge, na delo pri bližajočih se volitvah!

Slovenskim mladeničem!

Iz vrst naših slovenskih mladeničev smo dobili naslednji članek: Zadnji čas se je začelo veselo gibanje v naših vrstah. Narodno navdušenje med nami mladeniči raste z vsakim dnevom. Udje bralnih društev se množe večinoma po zaslugah naših mladih narodnih bojevnikov. Pa tudi delovanje bralnih društev se je izdatno razširilo, kjer so naši mladeniči društveni udje oziroma odborniki. Na raznih krajih so tudi že govorniki ter izvrstni gledališki diletantje. So pa tudi po nekod vrli »Gospodarjevi« so-trudniki in njega neutrudljivi razširjevalci. Vem za župnijo ob meji, kjer se je naš list naravnost po zaslugah nekaterih mladeničev tako razširil v teku jednega leta, da skoraj ni slovenske hiše, kjer ne bi bilo našega lista. Ti naši »strelci« se skažejo, če to zahteva domovina, tudi kot izvrstne volilne agitatorje, kar mislim najbolj pričajo zadnje državnozbornske volitve. Pač v mnogih občinah na meji bi naši možje ne prodrli, ko ne bi mladeniči s svojo živo agitacijo posegli v mes. Dragi mi tovariši mladeniči!

štuli v vrste, kamor ne spada! Sicer pa tega ne more trditi zlahka, ker je človeška duša od narave krščanska. Govori človek tako le zato, da bi utešil svojo nemirno vest, da bi umiril svoje srce, ki pa »ni mirna prej, dokler ne počiva v tebi, o Bog.« (Sv. Avgustin.) Kdor pa prizna resnice naše katoliške vere, pa se ne ravna po njih v življenju in delovanju, ta še ima morebiti tudi v srcu, kakor omenjeni poljski plemenitaš, vero, ki jo je podedoval po svoji materi, a njegovo življenje je daleč daleč od krščanstva, od cerkve. Tak človek je tudi velik površnež, neznačajnež.¹

»Slovencem luč naj sveta vera bo«, tako je klical veliki Slomšek svojim rojakom. S tem se strinjate tudi vi, dragi mladeniči. In prav tako. Če hočete biti značajni, morete skrbeti, da bo vse vaše življenje in delovanje presinjeno z oživljajočim duhom krščanstva. Tako boste živeli življenje poštenjakov, tako si boste utrdili značaj, ki bo stal liki skala sredi valovanja viharnega življenja.

K značaju pa spada tudi, da človek priznava to svoje najvišje prepričanje povsod, kjerkoli je potrebno, pa da je tudi pripravljen,

¹ Zato se strinjajo vsi v tem, da je neznačajno in hinavsko, če kdo podpiše krščansko podlago, pa se je ne drži.

Tudi zanaprej stojmo značajno in trdno na straži za našo Slovenijo. Jaz bi nasvetoval, da bi se mi mladeniči združili v tesnejšo vez, to je ustanoviti bi si morali po dekanijah ali okrajih svoja društva*, katera bi imela namen, buditi med rojaki narodni čut s tem, da bi se prirejali shodi ter da bi se razširjalo dobro krščansko berilo med mladino itd. Mislim, da nam bodo tudi drugi starejši rodoljubi šli na roko pri tej ustanovitvi. Prosil bi tudi čislano »Gospodarjevo« uredništvo, da bi blagovoljno sprejemalo izjave v to svrhu tudi od drugih strani.** Vas pa, mili mi sobojevniki, pozivljam, nanznanjajte v našem listu svoja mnenja. Zatorej še enkrat, organizujmo se! Še le tedaj, če bomo združeni, potem bomo enkrat prava armada slovenska, še le tedaj bomo smeli zaklicati: »Neustrašena mi četa smo!« Torej na delo!

Branislav.

Politični ogled.

Naš cesarski dvor je obiskal nemški prestolonaslednik.

Državni zbor se snide danes, dne 18. t. mes. V torek je imel že socialpolitični odsek sejo. Posvetoval se je, koliko ur naj delajo delavci v rudokopih.

Presvitli cesar bo gotovo obiskal Prago že prihodnji mesec. Ker je Praga česko mesto, bode ta obisk českim Nemcem zelo v oči. Želijo, naj cesar obiše tudi nemško mesto na Češkem.

Člani gospodske zbornice so postali: dr. Anton Dvoršak, dr. Emil Frida (pesnik Vrehlicky), dr. Stanislav vitez Smolka, dr. Gomperz, dr. Mach, dr. Zschokke in vitez Zumbusch, dr. Musaffia. Naprvo imenovani trije člani so Slovani, naslednji štirje Nemci in zadnji je Nemec.

Shodi na Kranjskem. Zadnje nedeljo sta priredila dva slovenska liberalna državna poslanca volilne shode, dr. Tavčar v Ljubljani, dr. Ferjančič pa v Kamniku. Obema se je zdelo potrebno, drgniti se tudi ob našega štajerskega poslanca dr. Ploja. Očitajo mu, da se je uklonil ljubljanskemu škofu, ker je povzročil izstop dr. Tavčarja in drugih kranjskih ter goriških Slovencev. Seveda je to grda neresnica. Dr. Ploj in Robič sta ravnala po želji ogromne večine svojih vo-

* Se že vršijo priprave za organizacijo mladeničev. Uredn.

** Z veseljem! Uredn.

da brani to drago svetinjo svojega svetega prepričanja proti vsem napadom. Vi junaki mladi, ki si prizadevate, da postanete kremeniti značaj, vi se gotovo veselite postopanja poslanca dr. Ploja, ki se je vzdignil v državnem zboru proti napadom na katoliško cerkev in nje svetnike ter rekel: »Proti takim napadom na sveto draginjo verskih čuvstev se bomo borili, dokler se bo pretakala zadnja kapljica krvi v naših žilah.«

Izgovor, da je vera zasebna stvar, je za značajneža ničeven. Tako govore le neznačajneži. Slomšek pravi v svojem »Poslednjem poročilu«: »Živa ljubezen do Boga naj vselej kakor jutranje solnce vsa naša dela obseva in ogreva... Prva je naša mati, sv. katoliška cerkev, ki nas je dojila in izredila, nas še živi in v svojem maternem krilu varuje. Poglejte, preljubi bratje, kako jo sovražni novičarji, judje in sedanji novi pagani stiskajo po svojih brezbožnih časnikih in neverških knjižurah, po katerih svoj strup po svetu pljujejo in nevedno ljudstvo z upijanljivo pijačo svoje nevere napajajo.«¹ Proti

¹ Zato je hrvatsko-slovenski klub zdaj slovesno obsodil ljubljanski list »Slovenski Narod«, ker se v njem tako konsekvantno napadajo vera in institucije katoliške cerkve.« (Pismo dr. Tavčarju.)

licev, ko sta izrekla, da nočeta več v enem klubu sedeti z ljudmi, ki po časnikih pustijo tako strastno napadati katoliško cerkev in njene naprave. Naše ljudstvo je zadovoljno z zadnjim postopanjem dr. Ploja in Robiča in vsled tega jima je pač deveta briga, kaj mislijo in govorijo o njih liberalni zastopniki kranjskih mest.

Volilna dolžnost katolikov. Večji liberalni listi cele Evrope strastno napadajo o. Coubéja, ki je v pariški cerkvi Saint-Honoré govoril katoliškim možem besede: »Tretja dolžnost kristijana-državljana je volilna dolžnost. Voliti moramo, to je naša dolžnost; vzdržati se volitve je strahopezljivo in sramotno. Voliti moramo po svoji vesti, pomneč resničnih besedij škofa v Boyonne, ki je rekel: Spominjajte se, da se volilni listki, ki jih položite v posodo, dvakrat razgrnejo: prvič pred ljudmi, drugič pred prestolom božjim. Katolik naj nikdar ne voli proti svoji veri. Vsak naj se dejansko udeleži volitve. Sredstva so mnoga na razpolago. Podpiramo lahko volilno gibanje z besedo, s peresom, z osebnim vplivom, pred vsem pa z denarjem. V volilne namene naj se mnogo daruje in preje, kakor za dobrodelne namene, kajti kaj vam koristijo zavodi, bolnice in šole, ako pride na krmilo nasprotna vlada in vam jih vzame.« — Zlate besede!

Volitve na Češkem. Češkemu deželnemu zboru doteče letos postavna doba in zato bodo v jesen nove volitve.

Zidje v Budapešti. Po zadnjem ljudskem štetju ima glavno ogrsko mesto Budapešta 703.448 prebivalcev in med temi je židov nič manj nego 176.198. Ne imenuje se torej brez vzroka Budapešta večkrat šaljivo tudi Judapešta.

Vojska v Južni Afriki. Angleži so zopet poslali med svet novico, da se Buri želijo pogajati z njimi zavoljo miru. Od burske strani pa se to zanikuje. Buri nočejo ničesar slišati o miru ter izjavljajo, da je transvaalska vlada zbrala v Zouptanskih gorah 15 milijonov patron, ima veliko število puska, zato ni nobenega povoda za mirovna pogajanja, ki ne odgovarjajo željam prebivalstva.

Dopisi.

Spodnja Polskava. Naša vas je bila nekdaž na glasu kot slovenska. Nekdaž! Pa tisti časi so že davno minuli! Zdaj pa je vse drugače, vse hodi nova pota, diha nov zrak. Svoje dni smo volili Slovenci svoje vo-

takim napadom na naše drage svetinje, na vero naših očetov mora stati vsak značajen katoličan na svojem mestu. To je katoliška značajnost. Po neomahljivem verskem prepričanju mora urejevati svoje notranje življenje, pa tudi vsako javno delovanje.

Mladenič, hočeš torej postati značaj, mož poštenjak, naj bode os tvojega življenja in delovanja sveta katoliška vera. V tem svojem prepričanju se ne boj ovir. Prava močatost ne ostane samo pri zunanosti, kremenita značajnost seže tudi v srce, se ne boji žrtev, ampak dela, se vojskuje, zmaga. Svet potrebuje mož; otrok, vetrnjakov je dosti. Živeli kremeniti značaj!

Nekaterim: Vaša poročila mi zelo ugajajo. Hvala za pozdrave! Na naslov, kakor doslej, Jan. Bogdanoviču, ki vas tudi prav prisrčno pozdravlja.

Dogodek.

Spisal A. P. Čehov.

Jutro je. Skozi ledene osti, pokrivajoče sipe okenj, prodira v otroško sobico jasna solnčna svetloba. Ivanček, dečko šestih let, ostrizen, z nosom podobnim gumbu, in sestrice njegova Nina, štiriletna, kodrava, okroglolična in po letih vrasla deklica, se

line može izmed sebe, ni bilo nikakih bojev in preprirov. Pri zadnjih volitvah v drž. zbor pa so se borile za zmago kar tri stranke, slovenska, posilinemška in socialno-demokratska. Zlasti posilinemci pritiskali so z vso silo. Ker pa bi sami ne mogli prodrati, ponudili so v zadnji sili roko rudečkarjem — in res, ti novi zaveznički so zmagali. Samo eno zdaj te gospode jezi: to namreč, da so brez poslanca, ker se je Kresnik, za katerega so sli tako korajžno v boj, pri volitvah ponesrečili.

Še bolj slabo jim je šlo pri volitvah v peto kurijo. Slovenska stranka volila je vzorna gospodarja Frangeža in Kancelarja. Pa socialni demokrati hočejo »delavca« in takega »delavca« so res po dolgem iskanju srečno iztaknili v osebi mladega trgovca Sicherla in pragerskega restavracija Schwendmayerja. Kmetje pa, namesto da bi se postavili takemu počenjanju krepko v bran, so že pri pogledu teh gospodov kar glas izgubili in le še z rokami kazali, da tudi nje naj zastopa mladi trgovec in privandrani nemški krčmar, le kmet domačin nikdar!

Na ta junaški čin, Spodnja Polskava, si lahko ponosna, dokler boš stala!

Giftna krote — Štajarca, prihaja v vas 25 iztisov. Pri razširjanju ima pač največ zaslug znani trgovec in njegov nadobudni sinček — gotovo tudi iz same hvaležnosti, da ga Slovenci tako dobro pitajo. Slednji postal je v najnovejšem času celó načelnik Feuerwehra, ker je odložil to častno mesto prejšnji za posilinemško stranko velezaslužni načelnik Žagar (Schager), kateremu je hvaležna občina podelila čast občinskega sluga! Heil! Sicer pa mora biti pri nas tudi občinski sluga izobražen, ko imamo vendar župana, ki zna nemški in zajema svojo modrost celo iz — Marburgarce. Pa kakor se kaže vreme, mu najbrž niti Marburgarca, niti »Štajere« niti vsa nemščina ne bo mogla pomagati več na županski stol, na katerem sedi zdaj zadnjokrat.

H koncu še žalostno resnico, da ima pri nas Slovencih zloglasna »Südmark«, društvo, ki bi rado vse Slovence v žlici vode potopilo, tudi na Spodnji Polskavi svoje zveste pristaše, med njimi celó soprogo g. nadučitelja Tribnika. Pa pravijo, da ji slovenski kruhek vkljub temu dobro tekne!

Za danes bodi dovolj! Prihodnjic pa se kaj o naši zadrugi, šoli in gibanju med narodnimi vaščani sploh.

St. Vid na Planini. (Zborovanje kat. polit. društva za kozjanski okraj) dne 8. aprila pri Št. Vidu na Pla-

nini se je obneslo vrlo dobro. Bilo je navzočih okoli 300 kmečkih posestnikov, ki so z veliko pazljivostjo poslušali govornike ter s krepkimi vskliki odobrvali njih izvajanja. Domači g. župnik pozdravi gg. goste ter jih v imenu cele okolice zahvali za čast prihoda, posebno g. poslanca Žičkarja, ki je za ta dan na dva druga kraja bil proščen, pa je le sem priti blagovolil. G. Predsednik društva, Tomažič, pozdravi na to navzoče, izrazi svoje veselje nad tako obilno vdeležbo ter navdušuje v ognjevitom govoru, naj se drže vedno gesla Slomšekovega, naj ljubijo sveto vero katoliško in besedo materno slovensko. K temu vzbujati in v tem vtrjevati, je ravno nalog kat. političnega društva. Bog sam nam je dal naš mili slovenski jezik, da ga rabimo in ž njim Boga častimo. Ze zato, kakor tudi zato, ker smo ga podedovali od svojih ljubih slovenskih starišev, ga moramo čislati. Rabiti ga moramo tudi v uradnem poslovanju. Kako žalostno je, ako župan slovenske kmečke občine na slovenske dopise pa nemški (!) odgovarja, kakor se je tukaj blizo zgodilo; (klici: »Sramota!«) kako žalostno, če Slovenec svoj dragi materni jezik zavrže! Zahtevajte pa tudi od uradov, da se vam slovenski depisuje. Zatem razpravlja g. poslanec dekan Žičkar v izvrstnem govoru svoje delovanje v državnem zboru. Ko so se slovenski državni poslanci na Dunaju letos ločili v dva kluba, se on brez pomišljanja pridruži katoliško-narodnim poslancem. Zbor burno odobrava ta njegov korak. Potem razlaga gospod poslanec, kako se je potegoval za vravnavo Pesnice in Sotle, za to, da bi bili na učiteljsku v Mariboru slovenski profesorji, da bi se premenila deželjska postava o podpori po trtni uši poškodovanim vinogradom, da bi se namreč zamogla dobiti višja brezobrestna posojila, za podporo po toči poškodovanim občinam, med njimi tudi tukajšnjim: Št. Vid, Loke, Planinska ves, itd. Ko gosp. predsednik predlaga, naj se izreče gosp. poslancu zahvala za njegovo možato, nevtrudljivo in požrtvovalno potegovanje za koristi volilcev, nastane gromovito odobravanje, srčna zahvala in burni trikratni živijo-klici. Kmetje popolnoma zapajajo g. poslancu in prosijo, naj še tudi nadalje tako vrlo zastopa njih koristi, in naj jih še večkrat počasti s svojim prihodom. Slednjic dobi besedo podpredsednik društva, g. dr. Jankovič. V navdušenih in živih besedah priporoča zborovalcem, naj se izogibljejo liberalcev, naj se držijo sv. vere, naj berejo dobre knjige in časnike. Da so svetnega gospoda slišali v tem duhu govo-

riti, to je napravilo na poslušalce še tem silnejši vtis. Govornik omenja, da so se v eni tukajšnjih občin vršile zoper g. poslanca Žičkarja nekeve spletke. Ko je lani gori imenovane občine toča zadela, obrnile so se te na gosp. Žičkarja, ki je že lani pred razpustom državnega zbora, in letos tudi koj po otvoritvi zbornice vnovič stavil nujni predlog za podporo poškodovanim, podpirajoč svoj predlog s številkami, na katere se je bila škoda cenila. Župan Planinskega trga pa, liberalcec od nog do glave in Slovincem sovražen, kojemu se pa žalibog daje voditi župan Planinske vasi, se je obrnil na nemškega poslanca dr. Pommerja, naj bi ta višjo podporo izposloval. Pommer je v državnem zboru res stavil predlog, naj se podpora zviša, češ, da se je pri poznejši cenitvi škoda za par tisoč kron višja spoznala, kakor poslanec Žičkar omenja. O kaki poznejši cenitvi pa tukaj nihče ne ve. Namen je bil ta. Planinski mogotec je hotel poslanca Žičkarja ponižati. Saj se je proti ljudem hvalil: slovenski poslanci vam nič ne pomagajo, na njih se na Dunaju nihče ne ozira, le nemški vam bodo pomagali. Ali slovenski možje, bodite uverjeni: kar dobite podpore, jo dobite po posredovanju gospoda Žičkarja in gosp. c. kr. okrajnega glavarja brežkega; in ko bi po njunem bilo, bi je dobili še več, odvisna je odmeritev tudi od drugih strani. Na Pommerjev predlog se pač nihče ni oziral. Predno se je ta oglasil, je bilo že vse določeno. Pa čudni ljudje so v Planinskem trgu! Slovenci jim smrdijo, groš pa, ki jim pride od slovenske roke, jim tako lepo diši! Naj taki ljudje še tako prijazno denejo, mora se nam le vrivati prepričanje, da bi le naš denar radi, nas pa bi radi na žlici vode pogoltnili. Na vprašanje, imali kdo kak nasvet, oglasi se g. Jože Špan, veleposesnik, in prosi g. poslanca pomoči, da bi se tudi v sevniškem okraju, kjer ima govornik vinograd, napravila trsnica za ameriške nasade. G. poslanec zagotovi v to svojo pomoč. G. predsednik prebere slednjic brzojav iz Maribora in zaključil zborovanje z trikratnim »živijo« sv. Očetu, ki obhajajo ravno v teh dnevih svoj god, in svitlemu cesarju, v kar tudi zborovalci krepko vdarijo. Naposled se je vršilo vpisovanje novih udov v društvo, katerih je pristopilo okoli 100.

S srčno zahvalo gg. gostom, ki so nam priredili te razvedrilne in poučljive ure, vežejo zborovalci le še željo, da bi društvo še večkrat tukaj zborovalo. Upajmo, da drugokrat ne bo več povoda k obžalovanju nad katero občino v tem kraju: da se bo občina Planinska ves do tistihdob spameto-

vzbudita in srdito gledata čez omrežje posteljic drug na drugega.

U-u-u! nesramneža! godrnja pesterna. — Pošteni ljudje so se že čaja napili, no vidva pa še oči ne moreta odpreti...

Solnčni žarki veselo plešejo po preprogi, po stenah, po naročju pesterne, kakor bi vabili, da se kdo z njimi poigra, a otroka se ne menita zanje. Vzbudila sta se slabe volje. Nina napihuje gube, dela kisel obraz in prične potezati:

Ča-aja, Njanka, ča-aja!

Ivanček mršči čelo in premišlja, kaj bi dobil, da bi zarjul? Že zabliski z očmi in odpre usta, a ta čas se zasliši iz izbe mamin glas:

Mački ne pozabite dati mleka, ker ima mlade!

Ivanček in Nina izpreminjata svoja obrazka in se z nedoumjem gledata, nato pa oba naenkrat vsklikneta, skočita iz posteljic in v glušečem vrišču tečeta bosa, v zgolj srajčkah v kuhinjo.

Mačka ima mlade! kričita, — mačka ima mlade! V kuhinji pod klopjo stoji velika skrinja, kamor spravljiva Štefan koks za kurjavo peči. Izza skrinje gleda mačka. Njen siv obrazek izraža skrajno utrujenost, njene zelene oči z ozkimi, črnimi punčicami gle-

dajo medlo, zamišljeno... Vidi se ji, da pogreša v skrinji, da bo sreče mera polna, »njega«, očeta svojih otrok, kateremu se je tako brezpogojno udala! Hoče zamijavkati, na široko raztegne gobček, a iz grla ji pride samo tiho hripenje... Zasliši se cviljenje mucek.

Otroka počeneta pred skrinjo, in ne premaknivša se z mesta, zadržujeta sapa in gledata mačko... Čudita se in v svoji zamaknjenosti ne čujeta, kako se jezi nju preganjalca, pesterna. V očeh se jima sveti najiskrenejša radost.

V vzgoji in življenju dece igrajo domače živali jedva opazno, a nedvomno blagodejno vlogo. Kdo izmed nas ne pomni mogočnih pa velikodušnih psov, lizunov, bolonjcev (psički bolonjske pasme), ptičev, ginečih v sužnosti, topoumnih, pa prevzetnih puranov, krotkih starih maček, ki nam niso štele v greh, če smo jim za kratek čas stopali na rep in jim prizadevali muko. Vsekako je moje mnenje, da deluje potrpežljivost, zvestoba, prizanesljivost in odkritost naših domačih živali na otroški razum mnogo silneje in odločneje nego dolge razlage suhega in bledega Karla Karloviča (priimek nemških odgojiteljev na Ruskem) ali meglena razglagolstvanja vzgojevalke, ki se trudi deci dokazati, da sestoji voda iz kisika in vodika.

Kako so majčkene! reče Nina, kateri se oči širijo in zalivajo z veselim smehom! — Pojdi po miškov! (otročka oblika namesto »mišek«)

Ena, dve, tri... šteje Ivanček. — Tri mučke so. Kaj ne, ena bo moja, ena tvoja, in še ena pa, kdor jo bo hotel.

Murrrm... murrrm... prede poródnica, ganjena po laskavi opazki. — Murrrm.

Ko se nagledata mucek, jih vzameta izpod mačke in pričneta valjati po rokah, potem jih, tega se naveličavša, položita v naročje srajček in z njimi odhitita v izbo. — Mama, mačka ima mlade! kričita.

Mati sedi v izbi z nekim neznanim gospodom. Ko zagleda otroka neumita, neobležena, s privzdignjenimi srajčkami, postane nemirna in dela stroge oči.

Bosta srajčke spustila, nesramneža! govori. — Proč od tu, vama že pokažem.

A otroka se ne zmenita niti za grožnje materne niti za navzočnost tujega človeka. Mucke položita na preprogo in poslušata oglušiteljno cviljenje. Okolo njih hodi poródnica in miloproseče mijavka. Ko spravijo za kratek presledek otroka v sobico, ju oblečejo, navedejo k molitvi in napojé s čajem, se ta polna strastnega hrepenenja čimprej otreseta takih prozaiških dolžnosti in zopet letita v kuhinjo.

Konec prih.